

Diagnosethesaurus: gebruiksgemak en uniforme vastlegging

EENHEID VAN TAAL, SNOMED CT

Betere zorg
door betere informatie

Datum 26 juli 2011	ID Nummer KA11094		
Auteur(s) Inez Joung DHD Henk Hutink Nictiz Ronald Cornet AMC			

Inleiding

Zowel de cardioloog als de neuroloog spreekt over een infarct. De één doelt op een aandoening in het hart en de ander in de hersenen. De details van het infarct zijn van belang bij de digitale vastlegging, analyse en/of onderzoek. Dutch Hospital Data (DHD) werkt aan een thesaurus van diagnoses.

De diagnosethesaurus wordt ontwikkeld om te komen tot een landelijke lijst van diagnoses. Dit is van belang bij het vergroten van de interoperabiliteit binnen en tussen de zorginstellingen. De diagnosethesaurus draagt ook bij aan kwalitatieve verbetering van de landelijke informatievoorziening. Dit artikel beschrijft hoe de thesaurus werkt en welke rol SNOMED CT daarin speelt.

Samenvatting

Specialisten hanteren verschillende methodes om diagnoses te registreren. Met vrije tekst, met een eigen lijst van aandoeningen of met internationale standaarden zoals ICD-10 of SNOMED CT. De diagnosethesaurus heeft als doel om snel en eenvoudig diagnoses te registreren. Achter de schermen worden intussen coderingssysteematieken zoals SNOMED CT, ICD10 en DBC aan elkaar gekoppeld. Hierdoor ontstaat er 'eenheid van taal'. De diagnosethesaurus is een stap naar betere vastlegging van medische gegevens en administratieve lasten kunnen beperkt worden.

Waarom een thesaurus?

Elk specialisme heeft een eigen DBC-lijst met standaardaandoeningen, die bedoeld zijn voor het declareren. Deze lijst is echter ontoereikend om gebruikt te worden in een EPD. De ICT-systemen hebben vaak geen onderlinge samenhang met andere specialismen of met systemen van andere instellingen. Hierdoor moeten dezelfde gegevens vaak meermaals worden vastgelegd. Er

was geen instantie die de diagnoselijsten van specialisten samenvoegde, controleerde of coördineerde. Stichting Dutch Hospital Data brengt daar verandering in.

Gebruiksgemak

Specialisten hanteren verschillende methodes om diagnoses te registreren. Met vrije tekst, met een eigen lijst van aandoeningen of met internationale standaarden zoals ICD-10 of SNOMED CT.

Wat DHD momenteel ontwikkelt is een woordenlijst, waarmee de arts snel en eenvoudig een diagnose kan vastleggen. Hierbij wordt direct een relatie gelegd met de standaardterm, waardoor onbedoelde ambiguïteit (het woord kan op meerdere begrippen betrekking hebben) wordt voorkomen. Verder wordt hierdoor de afleiding naar de DBC-diagnosecode, ICD-10 en SNOMED CT verzorgd.

Zowel de cardioloog als de neuroloog kan hiermee in de toekomst een 'infarct' als aandoening vastleggen, zonder dat dit tot begripsverwarring leidt. Achter de schermen worden intussen coderingssystematieken zoals SNOMED CT, ICD10 en DBC aan elkaar gekoppeld.

De voordelen van de diagnosethesaurus zijn:

- Ambiguïteit wordt voorkomen, er ontstaat 'eenheid van taal';
- Geautomatiseerde verwerking van de gegevens wordt eenvoudiger en meer betrouwbaar;
- Eenmaal vastgelegde gegevens kunnen voor meerdere doelen worden gebruikt;
- De administratieve lasten worden beperkt, ook voor de arts die de diagnose vastlegt.

De kracht van automatische koppelingen tussen codestelsels

Specialisten registreren aandoeningen van patiënten via een 'lijst' van standaardaandoeningen. Dit worden 'interfacetermen' genoemd. Het zijn de termen die de specialist dagelijks gebruikt. De interfacetermen zijn via referentietermen in het systeem gekoppeld met de codestelsels die in Nederland gangbaar zijn, te weten ICD-10, SNOMED CT en DBC-diagnose.

Door optimaal gebruik te maken van de verschillende codestelsels ontstaat er een krachtige thesaurus waarmee eenmalige registratie bij de bron mogelijk wordt.

Waarom wordt niet gewoonweg SNOMED CT gebruikt? Waarom weer een Nederlands systeem?

De diagnosethesaurus is een Nederlands systeem, het is een Nederlandstalige "ingang" op SNOMED CT en met de afleidingen die op de specifieke Nederlandse situatie van toepassing zijn.

Voor gebruik in de spreekkamer is SNOMED CT veelal te groot en te complex, dus is het van belang de relevante delen "op maat" aan te bieden. De diagnosethesaurus maakt dit mogelijk. Ook in andere landen wordt op deze manier met subsets van SNOMED CT gewerkt.

Wanneer echter de arts er de voorkeur aan geeft de diagnose rechtstreeks in SNOMED CT te registreren, dan kan dat; De tabellen van de diagnosethesaurus kunnen ook dan worden gebruikt voor de afleidingen.

Thesaurus als basis voor de toekomst

De diagnosethesaurus is een stap naar betere vastlegging van medische gegevens. De opzet en structuur van de thesaurus zijn ontwikkeld met het oog op de toekomst:

- Ontwikkeling van andere thesauri die op elkaar aan kunnen sluiten. Bijvoorbeeld een complicatiethesaurus.
- Wanneer een aan de diagnosethesaurus gekoppelde classificatie wordt vervangen, of wanneer er een moet worden toegevoegd, zal dat geen invloed hebben op de werking van de diagnosethesaurus in het ziekenhuis. Denk hierbij aan ontwikkelingen in het DBC-systeem.

Diagnosethesaurus: de status

De diagnosethesaurus is in ontwikkeling. Het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) en het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMCU) verzorgen de initiële vulling. Vervolgens wordt de initiële vulling getoetst bij andere Nederlandse (academische) ziekenhuizen en bij de wetenschappelijke verenigingen van medisch specialisten.

Volgens de huidige planning zal de diagnosethesaurus begin 2012 ter beschikking worden gesteld aan de ziekenhuizen. DHD zal de leveranciers van ziekenhuisinformatiesystemen informeren over de technische specificaties.

Beheersorganisatie en borging:

- DHD verzorgt het landelijk beheer en het onderhoud van de thesaurus;
- Nictiz draagt zorg voor de afleidingen naar SNOMED CT;
- DBC-Onderhoud zal de afleidingen naar de DBC's valideren;
- WHO-FIC (RIVM) draagt zorg voor validatie van de ICD-10 afleidingen;
- Het beheer van de diagnosethesaurus zal door DHD worden gebaseerd op de NEN 7522 norm.

Een voorbeeld

Tot slot een voorbeeld om de situatie te verduidelijken. Wat kiest de specialist?

(1) Diagnose: Paget Disease (kwaadaardig gezwel van tepel en/of tepelhof)

of:

(2) Diagnose: Paget Disease (osteïtis deformans)

Wanneer de arts alleen maar 'Paget' heeft ingetikt, is sprake van ambiguïteit.

De diagnosethesaurus geeft twee mogelijkheden. Gekozen wordt voor mogelijkheid 1, ziekte van Paget van de borst.

De betrokken specialismen, inwendige geneeskunde, heeskunde en radiologie kennen meerdere zoektermen:

Interface (zoekterm):

Inwendige geneeskunde: Morbus Paget

Heeskunde: Paget - preoperatief

Radiologie: Ziekte van Paget

Aggregatie: in de registratie wordt de gebruikte zoekterm gekoppeld aan SNOMED CT, ICD en DBC. Door de koppeling van interfacetermen aan landelijke standaarden is het mogelijk om gecodeerde informatie te verstrekken.

SnomedID: 2985005

ICD-10: C50.0

DBC– Inwendige: 811 (kwaadaardigheid borsten)

DBC– Radiotherapie: 105 (Mamma tumoren)

DBC– Heeskunde: 318 (Maligne neoplasma mamma)

Over DHD

Stichting DHD verzamelt, beheert en levert ziekenhuisgegevens. Op 1 januari 2011 is DHD gefuseerd met Stichting CBV. DHD is daarom nu ook verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en de ontwikkeling van medische classificaties en landelijke codestelsels. DHD is opgericht door de vereniging van ziekenhuizen (NVZ) en de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU).

Nictiz is het landelijke expertisecentrum dat ontwikkeling van ICT in de zorg faciliteert.

Met en voor de zorgsector voorziet Nictiz in mogelijkheden en randvoorwaarden voor elektronische informatie-uitwisseling voor en rondom de patiënt. Wij doen dit ter bevordering van de kwaliteit en doelmatigheid in de gezondheidszorg.

Nictiz

Postbus 19121

2500 CC Den Haag

Oude Middenweg 55

2491 AC Den Haag

T 070 - 317 34 50

info@nictiz.nl

www.nictiz.nl